

NOORD-BRABANDER.

Diocesi verum
Quid vetat? HORATIUS

NOMMER 112

'S BOSCH. DINGSDAG 18 SEPTEMBER 1832.

Frankrijk.

PARIJS, 10 September.

Het *Journal du Havre* deelt het volgende bericht mede: Op zondag 8 juli ten één ure des middags ontstond te Port-au-Prince brand aan een huis tegen over de kazernes der presidentale garde. In weinig tijde verspreidde zich het vuur uit tot aan den oever der zee, in dezelfde loop alles vernielende. De sterk waaijende noord-oostse wind verspreette de vlamwoede, die meer verwoesting heeft aangericht, dan de brand ten jare 1820 of die van 1822. Zestien straten stonden, hetzelfde tijdstip in lichte laaije vlam.

Niettegenstaande, ter gelegenheid van den zondag, de bevolking van meer dan 10 mijlen omtreks zich in de stad bevond, en de troepen eerst zoo even na het houden der wapenshow, in de kazernes waren teruggekeerd, spotte de brand met alle verblussing van denzelfden aangewende pogingen, en werd alleenlijk uitgedoofd toen dezelve niets meer te verbranden voor zich vond. Het water was, men weet niet door welke oorzaak, uit de fonteynen verdwenen. Meer dan duizend menschen zijn van havel en goed beroofd, en de stad ziet er uit als of zij, na gedurende zes weken gebombardeerd te zijn, stormenderhand was ingenomen.

Ten 4 ure namiddags waren er reeds 500 huizen, met al wat er binnen was, afgebrand. Gelukkigwijze is het afgebrande gedeelte der stad, met opzigt tot het handalverkeer, het minst gewichtig.

— In den nacht van den 3 op den 4 deser, heeft men in de stad Poitiers eene geweldigen schok van aardbeving gevoeld; eene zeer duidelijke en gevoelige slingering heeft men van het oorden naar het zuiden bespeurd.

— Te Granville is eene handelsbrik, de *Hector*, aangekomen, die in den tijd van 25 dagen van de bank van Terra-Nova 3,000 kabeljauwen heeft medegebragt; de vischvangst is dit jaar zeer overvloedig geweest.

— De heer *Fagel*, broeder van den nederlandschen gezant, is gisteren met belangrijke dépêches alhier aangekomen.

— De *Moniteur* meldt, dat eene commissie van ingenieurs belast is met het opnemen van de plaatselijke gelegenheden, en einde verschillende ijzeren spoorwegen, naar een algemeen systeem in te rigten. Parijs zal het middenpunt zijn, en van daar zullen zij worden gerigt op Havre, Rijsel, met zijwegen naar Calais en Valenciennes, Straatsburg, met een zijweg naar Metz, Lyon en Marseille, met een zijweg naar Grenoble, en Bordeaux.

Belgie.

BRUSSEL, den 14 September.

Het proces van de personen tot de bende van *Tornaco* besporende is voor het hof van assises te Namen, met eene almeene kwijtschelding geëindigd.

De *Courrier* over de in vrijheid stelling dezer lieden sprekende, geeft de hoop te kennen, dat nu ook de heer *Thorn* weldra de zijne bekomen zal, doch legt tevens zijne vrees aan den dag voor de mogelijkheid, dat men, uit hoofde eene volkomene gestelling van dezen laatsten met de lieden van *Toornaco*, denzelven insgelijks vooraf eertst aan de uitspraak van een gerechts- of onderwerpe.

— Men verzekert, dat de keus van den minister van justitie, voor het presidentschap van het hof van cassatie, op den heer *de Gerlaache* gevallen is.

— Volgens de verzekering van het *Journal de la Belgique*, de heer *Gobiet* overbrenger van nieuwe voorstellen der conferentie, omtrent welker inhoud echter het diepst geheim wordt bewaard.

— Sir *Robert Adair* heeft de eer gehad van eenen eigenhandigen brief van Z. Maj. Koning *Willem* van Engeland, tot gewensching met zijn huwelijk, aan den Koning te overhandigen. Deze brief behelst de uitdrukkingen van de hartelijkste begenegenheid jegens den Koning en van het verlangen om mede te werken aan eene ontkenning voor den voorspoed van België nuttig.

— In de kwestie der Schelde- en Rijnvaart zullen wij ondersteund worden door den handel van Duitschland. Wij weten stellig, dat de kamers van koophandel te Aken en Keulen te

dien opzigt krachtig gestelde vertoogen bij de londensche conferentie hebben ingeleverd. *Journal de la Province de Leège.*

Van den 15.

De *Moniteur* behelst een koninklijk besluit, waarbij bepaald wordt, dat de versiering der septemberdagen, op den 28 deser gevierd zal worden met de uitdaling der ere-vandels aan de deputaten van de steden, aan welke dezelve toegekend zijn, in overeenkomst van het decreet van het nationaal congres van 28 mei des verleden jaars. De minister heeft deswege een programma afgevaardigd: de koning zal zelf de uitdaling doen op de Plaats Royal, waar te dien einde eene estrade of verheven zitplaats zal opgeslagen worden.

— Men kondigt het vertrek naar Londen van den generaal *Gobiet* aan. Niemand, gelooven wij, kent met nauwkeurige zekerheid de instructien die hij medeneemt en die men met opgeduld op het *Foreign office* inwacht. Eenige over het algemeen wel onderrigte lieden beweren echter, dat de koning meer dan ooit vast besloten is, in niets toe te geven, in hetgeen de koning van Holland maar zelfs een schijubaar regt kan geven, om zich meester van de Schelde te noemen. (*Emancipation*.)

— Zie hier hetgeen de *Courrier* in zijne londensche correspondentie van den 10 deser, omtrent de nieuwe voorstellen der conferentie door den heer *Gobiet* aangebragt, zegt: «De generaal is naar Brussel vertrokken, overbrengende een nieuw ontwerp van te maken wijzigingen in het traktaat der 24 artikelen, en dit ontwerp is het voortbrengsel, door de conferentie in hare zitting van den 6 voorigen dag. Zie hier de voornaamste punten van hetzelfde: gijl wordt ernstig uitgenoodigd in de betaling te bewilligen van een vaartregt op de Schelde, van Bath tot aan zee, welk vaartregt op omtrent één gulden per ton gebragt is, voor alle vaartuigen de rivier op of afvarende. Gijl wordt eveneens uitgenoodigd in de betaling te bewilligen eener schadeloosstelling aan Koning *Willem* voor het fransch gedeelte van Luxemburg dat men u laten wil, zoodat dit gedeelte u niet meer toekomen zal, uit kracht der bepalingen van het traktaat van 15 november 1831, diè het u: toewezen, maar ten gevolge van eenen speciaal aankoop, welken gijl zoudt bestemmen te doen. 't Is waar, dat gijl in keuze hebt, voor de ruiling van dit Luxemburgsch grondgebied, in plaats van geld, zoo ge het verkoopt, een deel van Limburg te geven, buiten dat hetwelk bij hetzelfde traktaat van 15 november uwen vijanden reeds toegekend is. Eindelijk wordt gijl uitgenoodigd te bewilligen in de kapitalisatie van het reeds ten uwen laste gebragt gedeelte der hollandsche schuld, dat Koning *Willem* heeft verklaard ufliden in geenen deele tot schuldenaars eener blijvende rente te willen hebben, bewerdende dat hem zulks voor het vervolg de vrijheid benemen zou, om ten uwen aanzien zoodanig te handelen, als de hollandsche staatkunde hem voorschreef. Bij de nieuwe voorstellen der conferentie zijn nog eenige punten van ondergeschikt belang, waarvan enkelen echter belangrijk genoeg zijn om te weten. Duidelijk is, bij voorbeeld, eene bepaling de wijze reguleerde, waarop Holland het *ondersoek-regt* op de schepen die naar Antwerpen varen, zal uitoefenen, ten einde de tolregten, die men hetzelfde naa de lading dier schepen toekent, naauwkeurig te innen.»

Voorts houdt de gemelde correspondentie, dat te Londen de meening algemeen was, dat men van Brussel genoegzame verzekeringen had gekregen voor eene toetreding op deze grondslagen; maar dat aan de andere zijde, Koning *Willem* nog zijne bewilliging niet had gegeven, blijvende steeds volhouden, dat de conferentie hoogstens het regt had de vaart provisioneel te regelen, terwijl de regeling op den duur altijd aan hem verblijven moest.

— Uit Antwerpen schrijft men, dat men aan den uitersten ontroep der stad eene verborgene gemeenschap ontdekt heeft, door welke des nachts levensmiddelen naar het kasteel werden overgebragt. — In dit bericht worden de insaffings-troepen rondom Antwerpen op 46,000 man geschat.

Nederlanden.

's HERTOGENBOSCH, 17 September.

Nadat deze stad door Gods goedheid tot hiertoe was bevrijd gebleven van de heerschende ziekte, hetwelk des te meer te verwonderen was, aangezien de dagelijksche drukke correspondentie met vele besmette gemeenten, is de *cholera-morbus* ook alhier uitgebroken. — Gepasseerde woensdag is een meisje wonende achter den Dooven, wijk Hinthamerinde, onpasselijk geworden; hare ziekte was twijfelachtig, maar vrijdag daaraanvolgende werden twee arbeiders, in die buurt wonende, hevig door de cholera aangetast; deze naar het hospitaal overgebragt zijnde, zijn daarin denzelfden dag overleden. Zaterdag kregen twee militairen in de kazerne in de Tolbrugstraat en een burger ook in die straat wonende, de ziekte, alle drie naar het hospitaal overgebragt, zijn de militairen ook tenzelfden dag bezweken, en de burger is bijna hersteld. — Op gisteren zondag, is de schipper van Rotterdam op Helmond, die zich bijdelijk hier bevond, door de cholera overvallen; — andere hebben er nog geene voorvallen plaats gehad.

Reeds seiert eenigen tijd zijn de ziekenzalen tot opneming van de lijdens, die door de cholera mogten worden aangebragt, op verzoek der stedelijke commissie, door het college van regenten over de Godshuizen en de algemeene armen, en met onderling overleg, alsmede met die der militaire autoriteiten en de geneesheeren, in gereedheid gebragt, en daarin alle

op het meest doelmatigst ingerigt. — De heer medecine doctor *Rappunt*, heeft edelmoedig aangeboden daarin den dienst als geneesheer voortdurend te zullen waargemen, en de heeren *van der Hog* en *van Santen*, medecine-doctoren, en *Verloey*, apotheker van de Godshuizen, hebben op zich genomen de daarin opgenomene lijders mede te zullen behandelen, terwijl de directeuren en verdere geëmployeerden van het hospitaal zich dadelijk bereid hebben verklaard, ten dezen behulpzaam te zullen wezen. De heer chirurgijn-majoor *Lint*, zal niet alleen met de militaire geneesheeren de militairen in dat gesticht opgenomen, behandelen, maar ook edelmoedig zijne diensten tot hulp der burgers aanwenden.

Op verzoek der stedelijke commissie, die zich tot behandeling dezen zaak met het collegie van regenten heeft verenigd, hebben de heeren doctoren zich verstaan, en bij de onverhoopde toeneming der ziekte, onderling geregeld, er altijd dadelijk een geneesheer bij de hand zal wezen, aan wien de ingezetenen, tot bekoming van den eersten bijstand, zich zullen kunnen wenden, terwijl door het collegie van regenten de noodige verordeningen zijn gemaakt, dat niet alleen voor allen, die zulks begeeren, op de voorschriften van al de zich binnen deze stad bevindende geneesheeren, de geneesmiddelen in het gasthuis, ten spoedigste zullen worden afgegeven, maar ook dat de lijders in dat gesticht dadelijk kunnen worden opgenomen.

De zalen voor de zieken zijn, ofschoon tot het hospitaal behoorende, zoodanig ingerigt, dat alle correspondentie met de overige zieken zalen is afgesneden, en te dien einde is daarvoor een afzonderlijke ingang gemaakt.

Eergisteren morgen is eene volledige batterij zes ponders, komende uit Nijmegen en gisteren morgen een aantal pontonwagens met toebehooren, bepevens eene tweede batterij twaalf ponders en eene halve batterij zes ponders der rijdende artillerie komende uit Amersfoort, hier doorgekomen, welke allen naar het leger vertrokken zijn.

— De *Staats-Courant* van vrijdag behelst het volgende:

De gedurig weder op gevatte arbeid van de zijde der Belgen, aan de tegen het kasteel van Antwerpen en zijns gemeenschap langs de Schelde gerigte werken van aanval, hebben den generaal *Chassé* van tijd tot tijd genoodzaakt, om deswege aan den bevelhebber van de stad Antwerpen ernstige verzoeken te doen, en denzelven te verwittigen, dat het lot dier stad geheel en al afhangt van de handelwijze, door de Belgen ten aanzien van het kasteel te volgen.

Nog in de maand juli jl. is het noodig geweest dit aan de Antwerpenaren te herinneren, blijkens de in ons N°. 176 van 25 dier maand medegedeelde stukken, waaruit alstoen tevens gebleken is, eensdeels hoe bezorgd de generaal *Chassé* voor de belangen der vreedzame ingezetenen en vreemde kooplieden was, voor het geval, dat hij tot het plegen van vijandelijkheden tegen de stad genoodzaakt mogt worden; anderendeels, dat de opperbevelhebber van Antwerpen verzekerd had, dat er van zijnen kant geenerlei voornemen bestond om vijandelijkheden tegen het kasteel te beginnen.

Uit de onderstaande thans ontvangene stukken blijkt intaschen, dat er van de zijde der Belgen op nieuw werken tegen het kasteel zijn aangevangen, en dat de generaal *Chassé* het ook ditmaal niet aan eene nadrukkelijke waarschuwing heeft laten ontbreken:

Hoofdkwartier Citadel van Antwerpen, den 11 September 1832.

Als een vervolg op mijn rapport van den 10 dezer; n°. 1255, heb ik de eer Uwe Excellentie te informeren, dat de werkzaamheden van den vijand zich tot nog toe hebben bepaald bij het insnijden van twee embrasures in de rechterflank van de contrergarde voor het bastion links van de Begijnenpoort; ook heeft men, in zoo ver zulks van hier kan worden waargenomen, aldaar een stuk kanon aangebragt.

Ik heb verder de eer Uwe Excellentie hiernaevens te doen toekomen kopij mijner missive, gisteren aan den kommandant van Antwerpen gezonden, waarop ik tot nog toe geen antwoord heb bekomen. Ik geloof echter niet, dat door den vijand enig gevolg aan dezelve zal worden gegeven, zoodat het hoogstwaarschijnlijk is, dat ik spoedig tot dadelikheden zal moeten overgaan.

Ten slotte heb ik de eer Uwe Excellentie te informeren, dat eene gelijke dépêche aan Zijne Hoogheid den veldmaarschalk is gezonden.

De generaal der Infanterie, Opperbevelhebber der citadel en Zijner Majesteits zeemagt op de Schelde voor Antwerpen.
(Get) Baron CHASSÉ.

Aan Zijne Excellentie den heer
Directeur-generaal van oorlog te 's Hage.

Aan mijnheer den kolonel BUZEN, Opperbevelhebber der stad Antwerpen.
Kasteel van Antwerpen, den 10 September 1832.

Mijnheer de Kolonel!

Met de nusterde bevreemding heb ik opgemerkt, dat gij voortgaat met kanon tegen het kasteel te plaatsen, en dat de vestingwerken der stad, in de richting van het kasteel, zoodanig veranderd en gewapend zijn, dat zij onderling eene reeks van batterijen van aanval tegen mijne stelling vormen.

Tot na toe heb ik alle die werken rustig gade geslagen, maar daar men nog dezen ochtend in de rechterflank van den voorwal (*contrescarpe*) bij de Begijnenpoort, kanon heeft geplaatst, terwijl men dit werk opzettelijk voor dat doel heeft veranderd, zoo zie ik mij gedwongen, op de steelijste wijze tegen deze nieuwe inbreuk op mijne rechten te protesteren.

Mijn behouden gedrag gedurende mijn verblijf alhier, moet u, mijnheer de kolonel, zoo wel als alle de inwoners der stad Antwerpen, geleerd hebben, dat ik geenerlei vijandelijkheden tegen deze stad ten doel heb, zoo lang ik daar toe niet wordt uitgedaagd, en dat ik alleen het gerust bezit van het kasteel beoog. De kennisgeving, onlangs aan de stad Antwerpen gevestigde konsuls der vreemde Mogendheden gerigt, bewijst duidelijk, dat ik niets tegen de stad zal ondernemen, dan in geval van uitdaging of van hogere bevelen.

Terwijl ik die verklaring tegen u, mijnheer de kolonel, herhaal, zie ik mij te

gelijker tijd gedwongen, u te verwittigen, dat ik voortaan als eene zoodanige uitdaging zal en moet beschouwen het in gereedheid brengen en aanleggen van werken, en meer bijzonder het plaatsen van kanon tegen het kasteel of tegen deszelfs gemeenschap te water; blijvende alzoo het lot der stad en het bombardement daarvan afhangen van de veiligheid en het gerust bezit van het kasteel, welke bevel mij is toe-
vertrouwd.

Ik kan derhalve niet langer dulden, dat men nieuwe werken onder het bereik van het kanon des kasteels, hetzij aan de zijde der stad, hetzij aan de buitenzijde aanlegt, of ook dat onder dat bereik eenig kanon worde geplaatst; en ik heb de eer u te verwittigen, dat, ingeval gij, in weerwil van deze mededeeling, met uwe werken of wapeningen voortgaat, ik mij gedwongen zal zien, om één uur na u daaromtrent gewaarschuwd te hebben, die te bestrijden, en om, indien alsdan uwe vijandelijke werken niet ophouden, het bombardement der stad te beginnen, ten einde alzoo door alle middelen het gerust bezit der stelling te verzekeren, welke verdediging mij is toevertrouwd, latende ik de gevolgen van zulk eenen beklagenwaardigen maatregel voor rekening van hem, die daartoe heeft uitgetart.

Ziedaar, mijnheer de kolonel, u mijns gevoels rondborstig en onbewimpeld blootgelegd. Ik vlei mij, dat deze mededeeling u zal bewegen, om het sedert gisteren geplaatste geschut weg te doen nemen en het staken van dergelijke werken te bevelen.

De generaal der Infanterie, Opperbevelhebber van het kasteel van Antwerpen,
Baron CHASSÉ.

— Volgens berigt den 14 dezer uit de citadel van Antwerpen: ingekomen, had de generaal *Chassé* nog geen antwoord ontvangen op zijnen bovenstaanden brief aanden kolonel *Buzen*, doch waren er geene werkzaamheden hoegenaamd bij den vijand waargenomen.

— Volgens berigten uit het leger te veld, dd. 14 september is het groot hoofdkwartier der eerste divisie te Breda, dat desweege te Eindhoven, van de derde te Dorschet en dat van de reserve divisie te Helmond.

— Uit de verschillende corpsen, welke tot het garnizoen der vesting behooren, is reeds een massaal bataljon gevormd; hetzelfde heeft plaats in andere vestingen. Ingeval deze onderscheidene marsch battaljons worden ingezet, wordt de de generaal *George*, provinciale commandant alhier, als dezelve bevelshaber genoemd.

— Heden morgen is de R. K. kerk van Engelen nabij deze stad plechtig ingewijd; zoodra wij de plechtigheden die daarbij hebben plaats gehad, zullen vernomen hebben, zullen wij dezelve mededeelen.

— Van Rotterdam vernemen wij, dat aldaar gisteren de hertogin van Angoulême met haar gevolg, van Heljrood werd verwacht, om naar Gratz, langs den Rijn te vervolgen.

— Naar wij vernemen hebben de te Londen in conferentie vereenigde gezanten der vijf groote Mogendheden weder een protocol uitgevaardigd, waarbij aan Holland en België een nieuw ontwerp van traktaat zou zijn aangeboden. Bij dit traktaat zoude men hebben getracht te vereenigen de belangen van de beide partijen, volgens de laatste antwoorden, aan de conferentie gegeven. Ook zegt men dat de conferentie aan ons de keus tusschen dit nieuw traktaat en de vorige 24 artikelen zou hebben overgelaten.

Verschillende omstandigheden doen vermoeden, dat dit nieuwe voorstel der conferentie even onaanneemlijk als de vorige is, en ons even min als deze tot de zoo zeer gewenschte afdoening zal leiden. In dit gevoelen worden wij gesteekt door een met den *Batavier* uit Londen ontvangen brief, waaruit reeds was op te maken, dat de conferentie, hare vorige politiek om tijd te winnen volgende, weder eene beslissing zonde nemen, waardoor de zaken als vroeger slapen zouden blijven zonder dat daaruit voor ons iets anders dan schade kan voortvloeijen.

— Een zeker dagblad verzekert dat het gouvernement van Baden de sluiting der universiteit van Eriburg bevolen heeft.

De heeren *de la Mennais* en mede-schrijvers van het dagblad *l'Avenir* hebben aan eenige redacteurs van dagbladen te Parijs den volgenden brief gezonden:

Parijs, 10 september 1832.

Mijnheer de redacteur!

Wij verzoeken u het hierbijgaande stuk in het volgend nummer van uw dagblad wel te willen mededeelen.

Hetzelfde is u niet eerder geworden, uit hoofde de graaf *de Montalembert* eergisteren en de heeren *de la Mennais* en *Laourdaine* eerst dezen morgen te Parijs zijn aangekomen.

Wij hopen, dat gij dezen dienst aan vroegere dagbladschrijvers niet zult weigeren.

Houdt u verzekerd van onze bijzondere onderscheiding.

F. de la Mennais, Ph. Gerbet, Ch. de Coux,
de graaf Ch. de Montalembert, H. Lacordaire.

« De ondergeteekenden, redacteurs van *l'Avenir*, leden van het Algemeen agentschap tot verdediging der godsdienstige vrijheid, te Parijs aangewend,

« Naar aanleiding van den rondgaanden brief van den Paus, *Gregorius XVI*, van den 25 augustus gedagteekend, overtuigd, dat zij met hunnen arbeid niet zouden kunnen voortgaan, zonder zich te verzetten tegen den nadrukkelijken wil van dengeenen, dien God met het bestuur zijner Kerk belast heeft.

« Achten het, als ware katholieken, van hunnen pligt te verklaren, dat zij, eerbiedig onderworpen aan het oppergezag van den stedehouder van *Jesus Christus*, uit het strijperk treden,

Besmette plaatsen.	Dagteeken der opgave.	Bijgekomen zieken.	Getal der herstelden.	Getal der overledenen.	In behandeling gebleven zieken.
's Gravenhage.	14 tot 16 Septemb.	3	0	2	44
Amsterdam.	44	26	41	48	194
Leyden.	43 en 14	30	34	14	100
Rotterdam.	14	8	8	4	65
Delft.	43	3	6	0	45
Schiedam.	43 en 14	2	2	1	5
Gouda.	42 en 13	2	5	0	45
Dordrecht.	42 tot 11	3	4	7	6
Utrecht.	42 en 13	29	2	15	55
Breda.	44 en 15	6	0	7	43
Brielle.	42 en 13	4	1	2	3
Woerden.	42 en 13	0	0	0	4
Gorinchem.	42 en 13	1	2	1	10
Kampen.	40 tot 12	2	3	2	6
Zwolle.	40 tot 12	9	6	2	41
Amstelveen.	40 tot 12	2	9	1	5
Amstelveen.	40 en 11	47	35	1	49
Amstelveen.	41 en 12	157	157	1	4
Amstelveen.	41 en 12	157	157	1	63
Amstelveen.	41 en 12	157	157	1	2
Amstelveen.	41 en 12	157	157	1	4

arin zij ter goeder trouw twee jaren lang hebben getreden... sporen al hunne vrienden ernstig aan hetzelfde voorbeeld van... onderwerping te geven.

1°. *L'Avant*, provisioneel sedert den 15 november 1831 ge... niet meer verschijnen.
2°. *Het algemeen agentschap voor de verdediging der gods... vryheid* is, van heden af gerekend, onthouden. De... zaken zullen afgedaan en de rekeningen in het kortst... verloop vereëfend worden.

Paris, den 10 september 1832.
(Get.) *F. de la Menais, Ph. Gerbet, C. de Coust, H. Lacordaire, C. de Montalembert.*
Als oud redacteur-gerant van den *Avant*, treed ik zonder... behoud tot de tegenwoordige verklaring.

Brussel, den 12 september 1832.
Ook deelt de *Gazette du Midi* den volgende brief mede:

Mijnheer!
Ik heb den *Zandbrief* van onzen Heiligen Vader, de paus... onder dagteekening van den 15 augustus 1832, gelyk... afschrijven en bischoppen... worden (1) gele... dat de leden dezer associatie welhaast zullen afkeu... wat de Heilige Vader afkeurt; dochstar ik mij door... genoopt vindé dat ik mijne geloofsbelydenis afleg, haast ik... van mij niet meer onder het getal... van dat agentschap te rekenen; katholiek priester zijnde, heb ik... van een vervullen titel te kunnen verdienen met... te belijden, die Rome niet volgevaltig is. Ten... van den godsdienst, van de zede- en staatkunde, denk... ik even als het heeft der Kerk, en ik hoop, dat God mij de... als verlesenen van eerder te sterven, dan ooit een stel... aan te nemen, hetwelk niet door den vicaris van *Jesus Chris... de opvolger van Petrus, de prins der apostolen en leeraar... van al de christenen*, zoude erkend zijn.

Wees verzekerd, enz. *Coulin*, priester.

Varden leest men in den *Courrier de la Meuse*:
"Sedert twee jaren heeft men veel gesproken, veel geschreven... veel geredetwist; hoe meer men twistte, hoe meer de har... onbegrijpelijk te worden en het eens van het andere zich... dat de tijd, wel verre van... aan deze droevige oneenigheden toe te brengen, ... zou hebben, dan dezelve vermeerderen... was boven de manschen, die navorschten en die... niet konden bereiken om zich onderling te ver... eene regtbank geplaatst, een opperste regter, welke... en aanhooren; die regter heeft gesproken en... is dit door hem geveldé voornis bekend, of de ge... heele wereld zwijgt, en de tweedragt is voor altijd verbannen;... rondom ons hooren wij alleen van achting en eerbied, van kin... derlijke onderwerping, zonder voorbehoud voor den algemeenen... Vader der geloovigen spreken en wij zouden niet durven twij... felen of dezelve gesindheden bestaan in het geheele katholieke... België. Ziedaar het eerste en het hoofduitwerkseel van den her... den Zandbrief."

Deze stukken leveren weder niet alleen een bewijs van de... gezindheid van alle opregte roomsch-katholijken maar... ook tevens van de eenheid en waarheid der Roomsch ka... tholieke Kerk. Onder toelating eener redelijke vryheid om... over nog niet besliste verschilpunten te redetwisten, behoort... wanneer dezelve te ver mogten gedreven worden... ginde gebragt te kunnen worden; het hooge hof is in de... roomsch-katholieke Kerk daar voor aanwezig. De Kerk heeft... gesproken, zegt den H. *Augustinus*, en de zaak is beslist. Welk... zoude kunnen blijven bestaan? Welk wetboek zoude kan... nen, in wesen blijven, indien er geen Opper-regter aanwezig... — Zoodra de wet in het hoogste gebied verklaard is, dan... onderwerpen de regtsgeleerden kunne bijzondere gemelens aan... en alle ingezetenen moeten dezelve opvolgen. Zoo... het ook in de Roomsch-katholieke Kerk; de eenheid is één... en kan niet verdeeld worden, want de eenheid is één... die zich van de eenheid scheid, kan niet in de waar... heid blijven; de groote Apostel heeft dus niet te vergeefs ge... dat er slechts één God, een Geloof en één Doopsel is.
Gelukkelijk ware het dat dit steeds wel overwogen en opgevolgt... ware geweest, en dat diegenen, die zich uit rucht tot herke... om andere redenen tot hoofden van nieuwe kerkge... hebben opgedaan, zich niet eenen *Penslon* en nu... met de hier voor aangehaalde geleerde schryvers aan de uit... van den laatste bevoegden en sedert eenwen erkende... regter in de Kerk hadden weten te onderwerpen. Hunne... van eigen liefde en de daarop gevolgde bewijzen van... zonde de afscheuring der ranken van den Wijn... hebben voorgekomen en Europa van vele onheilen bevrijd.

Uit later ingekomen rapporten en andere middelen, welke de... commissie voor de zaken der Aziatischen braak oop sangaan... binnen Rotterdam gesteld, heeft in het werk gesteld, ten... einde dan waren staat der ziekte, zoo nauwkeurig mogelijk te... leeren kennen is gebleven, dat er in de maanden juli en au... gustus meerder lijdens zijn hersteld en ook overleden, dan... zij volgens de bij haar ontregene berigten heeft kunnen op... geven. Zij heeft hare tabellen kunnen aanvullen, uit welke nu... blijkt, dat van de 1037 aangegeven cholera-lijdens 483 zijn her... steld en 488 overleden; er bleven dus 66 zieken in behandeling... over.

Te Bergen op Zoom en te Zevenbergen is de cholera ook uit... gebroken.

Te Emmerik is sedert het laatste berigt geen cholera-ziektegeval... verder voorgekomen, en te Ruhrort blijft de algemeene gezond... heids-toestand gewenscht. Daarentegen is te Mülheim aan de... Ruhr, den 8 dezer des avonds, een daglooner, die daags te vo... ran aategen den leefregel zwaar gezondigd te hebben, te Ruh... rort op een Hollandsche vaartuig had gearbeid, ziek geworden... en heeft men die ziekte den volgenden ochtend verklaard de... aziatische cholera te zijn.

In de provincie Overijssel zijn te Deventer en Steenwijker... woud, sedert onze laatste opgave 1 geval, en te Ommerich 4... gevallen voorgekomen.

De opgave, den 11 september in Londen gedaan, der cholera... ziekte gevallen ten platten lande, bedraagt heden ruim 400. —

Te Boulogne moet de cholera gebrikelijke voortgangen maken... Men verzekert dat in de omstreken van Falda, kippen... en duiven reeds de slagtoffers van de verderfelijke besmetting... welke de lucht bederft, geworden zijn.

Men leest in de *Londen and Paris observer* het volgende:

STERFTE DOOR DE CHOLERA VEROORZAAKT.

Tot in de maand mei 1831, dragen wij kennis dat de cholera... zich 656 malen zoo in Asie als in Europa verklaard heeft. Ge... durende de 14 jaren, dat deze ziekte hare verwoestingen in... Indië heeft uitgeoefend, heeft zij een zesde gedeelte der inwo... ners medegesleept: — een derde gedeelte der inwoners van de... arabische steden; een zesde gedeelte van die der zelfde klasse... van Persie; in Mesopotamie een vierde; in Armenie een vijfde;... in Syrie een zesde; in Rusland een twintigste gedeelte in de... tot mei 1832 aangerande provincieën, en de ziekte heeft toen... nieuwe vorderingen gemaakt en andere slagtoffers medegenomen.

De heer *de Jennes* is van gedaachten, dat in de Indië, waar... de cholera gedurende den tijd van 14 jaren onafgebroken ge... beheerscht heeft, de jaarlijksche sterfte 2 en een half miljoen be... draeg, hetgeen een totaal zoude opleveren van ongeveer 36... miljoen; intusschen brengt hij de sterfte in Indië, om niet over... dreven te zijn op 8 miljoen; vervolgens de sterfte van het ove... rige gedeelte der wereld, van China tot Warschauw op 35 mil... lionen omvattende, trekt hij hieruit deze gevolgtrekking.

De cholera, welke in het jaar 1817, slechts op enige pun... ten van Bengalen bestond, heeft in den tijd van 14 jaren 50... miljoenen menschen verslonden.

De *Dusseldorfer Zeitung* zegt nopens de cholera in de Rijn... streken dit: Uit eene volkomen vertrouwen verdienende bron... vernemen wij, dat de gezondheids-commissie te Aken gisteren... (12 september) die stad verklaard heeft door de Aziatische cho... lera te zijn besmet. Van 19 ziek gewordenen personen zijn, naar... men zegt, reeds 11 overleden. Dit laatste gezegde is nochtans niet... als officieel te beschouwen.

Aan de Redactie van den Noord-Brabander
Rotterdam, den 13 September 1832.

Mijn Heer den Redacteur!
De dag van heden was voor de talrijke katholieke bevolking... dezer stad een ware dag van vreugde; heden morgen had al...

(1) Dezen belangrijken Zandbrief is bij de drukkers dezes te bekomen. — Zie hier...

